

Helvi Frisk
Hetki vain –

ja sitten ohi

Totta ja leikkiä – sitähan elämä on

Hetki vain – ja sitten ohi

Helvi Frisk

HETKI VAIN – JA SITTEŒ OHI

Totta ja leikkiä – sitähän elämä on

© 2013 Helvi Frisk

Päällys ja taitto: Books on Demand

Kannen piirros: Helvi Frisk

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-286-198-6

Sisällysluettelo

NE ILTAMYÖHÄLLÄ MUISTIIN MERKITYT RUNOT	9
MUISTOJA VUOSIEN TAKAA	62
Olisikin sellainen tie	62
Sitten alkoi sade	64
Tänä jouluna	65
Joulu tällä tähdellä	66
Joulu laman aikaan	68
Välinpitämättömyys	70
Vierailu Auschwitzissa ei unohdu	72
Mummut on sulosia	75
TARINAT	77
Hattu	77
Mie en lähe sottaan – uskotkos!	81
Sääliksi kävi ryssä	84
Punalippu haudalle	87
Meille tehtiin kaivo	89
Lyytin murheet	93
Hittolainen kun hävettää	96
Meidän isä	100
Putini on kuollu	102
Janssonin kiusaus	104
Kerttutädin palsta	107
Kerttu-täti täällä – terve terve	109
Helmin terapiahoito	111
Paavali ja Paavali	113
Eveliinan opit vanhuksille	115
Meijän Topi on kuollu	117
Teinitytön päiväkirjasta	119
Ei ihan yksin se viimeinen varis	121

HETKI VAIN – JA SITTEEN OHI

Kun minä omakotitalomme yläkerrassa synnyin, oli helteinen heinäkuun sunnuntai ja keskipäivä. Oli Martta-äidin nimipäivä ja kesäisellä pihamaalla jännittivät syntymääni Aarne-isä ja Helge-veli sekä nimipäivävieraiksi tulleet Martan Hilma-sisko ja Helvi-niminen naapuri kukkatervehdyksen kera. Ja siinä suven sulossa kuului yläkerrasta riemunkiljahdus "Aarne, se on tyttö!" Ja arvaan, että isä hyrähti hyvästä mielestä.

Voiko syntymähetki ihanampi olla.

Ehkä tuo sunnuntai jätti minuun jotain iloa, koska ankarimpinakin aikoina olen välillä tuntenut hulahduksen hyvää mieltä, olen jaksanut uuteen huomeneen.

Ja nyt, kun ilta on jo pitkällä, olen onnellinen siitä, että olen saanut olla täällä ja olen saanut nähdä ja kokea niin paljon – isojakin asioita.

Enkä minä millään malttaisi jättää tätä aikaa ja ihmisiä täällä. Olen jollain tavalla kuin otettu siitä, että osaan tuntea ja osaan nähdä. Vielä.

Ja kenestäpä muusta nuo kirjoittamani rivit kertovat, kuin minusta itsestäni. En tunne ketään toista kovin hyvin. Itseni vain. Vioistani välttelen puhumasta, mitäs noista. Olen itselleni lempeä ja puolueellinenkin. Tietysti minua harmittaa omat mokat – mutta aika on ajanut niiden ohi. Ja – syyllisenä ja syyttömänä ymmärrän minua – enkä tuomitse yhtään.

Lähes kaikki runomuotoiset kirjoitukseni ovat syntyneet pienille paperilappusille riipustettuina ja kuin mielenjuolahduksina. Ja yleensä vasta sitten, kun valot on jo sammutettu ja yö alkaa.

Mukaan olen valinnut vain ne, jotka kehtaan toiselle kertoa. Monien vuosien ajaltahan näitä lappusia on kertynyt ja nettiin olen kerännyt ne 90-luvun alusta lähtien. En ole runoilija, en vain ole. Kuin vitsinä olen joskus sanonut, että en ole runoilija, mutta minä tunnen runosti. Siinä sitä on lastenlapsille perintöä, runosti tunteva isoäiti. Niin, että mummita on sitten sellainen geenit!

Pakinat ovat osin jotain totta tai sitten ihan keksittyjä, eikä yhtään vakavasti otettavia. Joskus 70-luvulla minä kirjoitin kesämökillä keskisuomen murteella romaanin, joka kertoi hauskoja ja vakavia asioita kotikylästäni. Ja sitä kirjaa oli kiva tehdä. Usein jonkin keskustelunpätjän kirjoitettuani, nauroin itsekseni ääneen hassuille tilanteille, joita tekstiin syntyi. Gummerus antoi kovasti positiivista palautetta, mutta ei huolinnut painettavaksi. Olin kustannusyhtiön kanssa samaa mieltä; romaani ei enää nykyään kelpaa, mutta 50-luvulla se olisi saattanut juuri ja juuri käydä..

Vaan se, kun se kriitikko sanoi, että murre tarinassa oli melkein aitoa, harmitti. Murre oli just sitä mitä pitikin!

Hajotin koko romaanin, heitin osan roskeen ja jotain säästin. Tähän kirjaan kelpuutin vain pari juttua, nekin reilusti muunneltuina. Enkä minä yhtään ikävöi kadotettua romaaniani. Kehno mikä kehno.

Minä luulen, että minä osaisin kirjoittaa, jos vain olisi hyvä aihe. Mutta kun ei ole. Ja kun minä en osaa sellaista keksiä. Niin kuin esimerkiksi Kjell Westö keksi. Jos olisin hän, niin minulla olisi paljon kerrottavaa.

Vaan hyvä näinkin. Sain sentään poimittua netistä kirjoituksistani ne kesyimmät. On nyt siis jotain, mitä jättää muistoksi lapsenlapsille heidän keskisuomalaisesta isoäidistään, tarinaa, hyvää mieltä ja huumoria hellivästä Helvistä. Tällainen hän...

NE ILTAMYÖHÄLLÄ MUISTIIN MERKITYT RUNOT

Istuin yksin kamarissa. Oli kesäinen iltahämärä ja iki-ihanaa musiikkia radiossa. Yöhön soivien sävelten myötä mieleni kohosi kuin hopeisina lankoina läpi ikkunan ja ylitse niittyjen – ylitse kaiken näkyvän jonnekin – jonnekin ... Kokemus oli niin voimakas, että ikäni sen muistan. Ja minä olin hyvin nuori ja hyvin iloinen, kun sain sen hetken kokea.

Nuoruuden muisto

Huikaisevat hetket
mittaamattomuuteen yltävät
Viulun sointi kamarin hämärässä
ja minä niin nuori,
kuin päihtynyt kauneudesta
Huumaavaa
Että olin mukana jossain,
jossain ...
josta en vielä
mitään tiennyt
Täältä en haluaisi ikinä pois!

Ensin tämä hetki tässä
ja sitten ohi
Syvällä, syvällä
aivojen komeroissa
on se hetki
Se tämä nyt
ja se toinen hetki
Aina niin arvokas
vaikka vain arkea
Miten hyvä upota
syvälle muistoihin

Kun kokee jonkun muiston kuin hulvahduksena jostain
hyvästä – tai pahasta, niin paperillehan minun on se muis-
toni siirrettävä.

Mutta tähän kirjaan en sittenkään pysty siirtämään joi-
takinkin muistoja, niitä kaikkein vaikeimpia. En vaan pysty.

Jo hyvin nuorena minulla oli tapana tarkastella jotain
juttua siten, että halusin muistaa sen myöhemminkin,
kuin aivojeni pohjalle tallentaen.

Ja – onneksi minulla vielä muisti toimii.

Kun meidän omakotitalomme oli jo myyty vieraalle, ja
minä tiesin nukkuvani viimeistä yötä omassa kamarissani,
niin sitä huoneen valkoista kattoa ja kalkkimaalipinnalla
ollutta naulanjälkeä minä haikeana hyväilin silmilläni
uneen asti.

Vielä yö
ja sitten yö
ja uusi päivä
Että sitä onkin
ahne elämälle
Minun sisälläni
ilopussi on täynnä

ISBN: 978-952-286-198-6

www.bod.fi

